

SPOZNAJMO GLIVE OB POTI

Kraljestvo gliv je očem skrito. Del, ki je viden, je le "sadež" organizma. Telo predstavlja podgobje (micelij), ki je sestavljeno iz prepleta drobnih nitk (hife). Gliva je torej celoten organizem, ki ga sestavlja goba ("sadež") in podgobje (micelij).

Obiskovalci boste na učni poti pri opisih dreves zasledili tudi opise gliv. Te rastejo bodisi v sožitju (simbiozi) z drevesi (mikorizne glive), lahko drevo zajedajo (paraziti), ali pa jih pogosteje najdemo na tleh ob določenih vrstah dreves (saprofiti).

Glede razmnoževanja glive delimo na prostotrosnice in zaprtotrosnice. Na učni poti najdemo oboje.

Zanimiv je način prehranjevanja gliv. Prebavni encimi iz celic podgobja se zlijejo v okolje, ki ga gliva zarašča. Kjer se prehranske molekule poenostavijo. Prebavne snovi iz okolja se nato vsrkajo skozi celične stene nazaj v podgobje, kot vodna raztopina.

Vloga gliv v ekosistemi je zelo pomembna, saj predstavljajo naravne mehanizme za recikliranje. To vlogo izvajajo tako, da se prehranjujejo z odmrlimi organizmi in razgrajujejo organske snovi. Kot razgrajevalci organske snovi predstavljajo bistveni dejavniki kroženja hranilnih snovi v ekosistemi.

Projekt "Dopolnitev učne poti Uršank z informacijami o glivah" je izvedlo Gobarsko društvo Lisička Maribor, ki je neprofitno društvo, ustanovljeno leta 1966 kot sekcija Prirodoslovnega društva Slovenije. Projekt je zaključen novembra 2008, v sodelovanju z Zavodom za gozdove republike Slovenije, OE Maribor in Mestno občino Maribor. Uradom za komunalo, promet, okolje in prostor. Sektorjem za varstvo okolja in ohranjanje narave.

GOBARSKO DRUŠTVO LISIČKA, MARIBOR

ZGS OE MARIBOR

OBČINA MARIBOR

Na gozdni učni poti je opisanih 17 vrst dreves. V okviru projekta smo v GD Lisička opisali najpogostejše vrste gliv, ki rastejo bodisi v sožitju z opisanimi vrstami dreves (mikoriza), ali pa smo jih našli ob drevesih (saprofiti) oziroma na drevesih (paraziti).

Drevesna vrsta

Duglazija (*Pseudotsuga taxifolia*)

Gorski brest (*Ulmus glabra*)

Gaber (*Carpinus betulus*)

Graden (*Quercus petraea*)

Japonski macesen (*Larix leptolepis*)

Rdeči bor (*Pinus sylvestris*)

Smreka (*Picea abies*)

Gorski javor (*Acer pseudoplatanus*)

Kostanj (*Castanea sativa*)

Zeleni bor (*Pinus strobus*)

Veliki jesen (*Fraxinus excelsior*)

Pacipresa (*Chamaecyparis lawsoniana*)

Češnja (*Prunus avium*)

Vrsta glive

rdečkasta mušnica (*Amanita rubescens*)

jesenski goban (*Boletus edulis*)

gabrov ded (*Leccinum carpini*)

rdeča mušnica (*Amanita muscaria*)

macesnova lupljivka (*Suillus grevillei*)

borov goban (*Boletus pinophilus*)

veliki slinar (*Gomphidius glutinosus*)

modrikasta golobica (*Russula cyanoxantha*)

rjavi bledotrosnik (*Gyroporus castaneus*)

bela lupljivka (*Suillus placidus*)

užitni smrček (*Morchella esculenta*)

vijoličasta kolesnica (*Lepista nuda*)

sivorumena mraznica (*Armillaria mellea*)

Leska (*Corylus avellana*)

Bukev (*Fagus sylvatica*),

Črni oreh (*Juglans nigra*)

Gledičija (*Gleditsia triacanthos*)

poletni goban (*Boletus aestivalis*)

zelena mušnica (*Amanita phalloides*)

medvedji bradovec (*Hericium clathroides*)

sočna mlečnica (*Lactarius volemus*)

Nekaj opisov gliv na učni poti Uršank:

GUP URŠANK

RDEČA MUŠNICA (*Amanita muscaria*)

Vse mušnice imajo močno razvito zunanjo ovojnico in zastiralce ali obroček. Rdeča mušnica je v začetku rasti bela hrapava kepa s širšim dnoščem, ki se pri nadaljnji rasti napne in površinsko razpoka v piramidaste krpice, na rdeči gladki podlagi, ki pa jih pri vseh različnih ni. Razprte gobe so lahko orjaške, na visokem betu imajo kožast obroček. Raste v vseh gozdovih, od poletja po do prvega snega. Je strupena s kratkim inkubacijskim časom in povzroča zastupitev živčnega sistema.

GOBARSKO DRUŠTVO LISIČKA, MARIBOR

ZGS OE MARIBOR

OBČINA MARIBOR

GUP URŠANK

POLETNI GOBAN (*Boletus aestivalis*)

Poletni goban je mikorizna vrsta gobe, ki raste v sožitju z listnatimi drevesi. Za partnerja si rad izbere lesko (*Corylus avellana*). Od ostalih gobanov z belo trosovnico ga ločimo po suhem, zametastem klobuku, ki v suši razpoka. Običajno ima dolg bet, z belo ali rjavo mrežico in postane hitro črviv. Raste posamično ali v skupinah, od zgodnjega poletja do pozne jeseni. Trosovnica je pri mladih gobanih bela, zgrajena iz navpičnih cevčic, nato postane rumena in na koncu zelena.

GOBARSKO DRUŠTVO LISIČKA, MARIBOR

ZGS OE MARIBOR

OBČINA MARIBOR

GUP URŠANK

UŽITNI SMRČEK (*Morchella esculenta*)

Raste pomlad, podoben pa je satju, z globokimi vrtninami in med seboj povezanimi grebeni, različnih velikosti, oblik in barv. Užitni smrček je votel. Raste ob potokih, rekah in v logih, včasih na travnatih področjih, pa tudi v gozdovih ali na vrtovih, vendar izključno pomladi. Za razliko od drugih opisanih gob na učni poti, ki spadajo med prostotrosnice, užitni smrček spada med zaprtotrosnice.

GOBARSKO DRUŠTVO LISIČKA, MARIBOR

ZGS OE MARIBOR

OBČINA MARIBOR

MESTNA OBČINA MARIBOR
MESTNA UPRAVA

Urad za komunalo, promet, okolje in prostor
Sektor za varstvo okolja in ohranjanje narave

Mestna občina Maribor, Urad za komunalo, promet, okolje in prostor, Sektor za varstvo okolja in ohranjanje narave, Slovenska 40, 2000 Maribor je v okviru SOFINANCIRANJA PROGRAMOV NA PODROČJU VARSTVA OKOLJA IN OHRANJANJA NARAVE 2008 za projekt gobarskega društva Lisička, "Dopolnitev učne poti Uršank z informacijami o glivah" prispevala finančna sredstva.

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Maribor

Zavod za gozdove Slovenije, območna enota MARIBOR, ki je upravljalca gozdne učne poti Uršank v Rušah in Gobarsko društvo »Lisička«, Maribor, sta sklenila dogovor o sodelovanju na področju izobraževanja javnosti na učni poti.